

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu konanom 17. júla 1996 predbežne prerokoval podnet [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] vo veci porušenia základných práv upravených v čl. 6, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní pred Okresným a Krajským súdom v Banskej Bystrici a takto

r o z h o d o l :

1. Podnet [REDAKOVANÉ] v časti namietajúcej porušenie základného práva upraveného v čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní pred Okresným súdom v Banskej Bystrici o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

2. Podnet [REDAKOVANÉ] v časti namietajúcej porušenie základného práva upraveného v čl. 6 a čl. 47 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky v konaní pred Krajským súdom v Banskej Bystrici o d m i e t a ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") dostal 24. mája 1996 podanie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] označené ako "Podnet na začatie konania pred ústavným súdom pre porušenie ústavných práv", ku ktorým malo dôjsť v konaniach pred Okresným a Krajským súdom v Banskej Bystrici v občianskoprávnej veci vedenej pod sp. zn. 14 C 2657/88-167, resp. 12 Co 2339/94. Z dôvodov v ňom uvedených jeho pisateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol, že: "Odmietnutie žiadosti podnecovateľky na predvolanie svedkov ako to vyplýva zo spisového materiálu č. k. 14 C 2657/88-167, odňatie práva tamtiež na možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, ako aj prijatie tvrdenia právneho zástupcu odporkyne o jeho vyššom postavení v konaní pred súdom a tiež nezabezpečením súdneho tlmočenia výpovedí odporkyne je porušením ústavného práva na prerokovanie právnej veci na území SR v štátnom jazyku podľa

čl. 6 a súčasne je aj porušením základných práv a slobôd, ktoré zaručuje Ústava podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2".

V spresnení svojho podnetu na výzvu ústavného súdu z 1. júla 1996 jeho pisateľka uviedla, že k porušeniu jej základného práva v konaní pred Okresným súdom v Banskej Bystrici došlo 15. marca 1994 v dôsledku toho, že okresný súd odmietol jej "prioritný návrh na predvolanie očitých svedkov". Z uvedeného postupu vyvodzuje pisateľka podnetu porušenie svojho základného práva uvedeného v čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Pokiaľ ide o namietaný postup Krajského súdu v Banskej Bystrici, pisateľka podnetu uviedla, že k porušeniu jej základného práva došlo 8. septembra 1994 tým, že: "odporkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu komunikovala so senátom Krajského súdu v jazyku, ktorému ani ja ani môj právny zástupca nerozumieme". V dôsledku uvedeného došlo k porušeniu čl. 6 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý "explicitne stanovuje, že na území Slovenskej republiky je štátnym jazykom slovenský jazyk".

Konanie o podnete pred Ústavným súdom Slovenskej republiky začína jeho prijatím na predbežnom prerokovaní v senáte ústavného súdu podľa 18 ods. 3 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov.

Pri predbežnom prerokovaní podnetu ústavný súd skúma, či sú splnené všetky zákonom predpísané náležitosti upravené v 20 ods. 1 citovaného zákona a či neexistujú dôvody na jeho odmietnutie podľa 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení zákona č. 293/1995 Z. z. V uvedenom rozsahu Ústavný súd Slovenskej republiky preskúmal podnet [REDAKOVANÉ], a to osobitne v časti namietajúcej porušenie základného práva pisateľky podnetu v konaní pred Okresným súdom v Banskej Bystrici vedenom pod sp. zn. 14 C 2657/88-167 a osobitne pred Krajským súdom v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod spisovou značkou 12 Co 2339/94.

1. Pokiaľ ide o postup Okresného súdu v Banskej Bystrici pisateľka podnetu namietala, že v jeho dôsledku došlo k porušeniu jej základného práva uvedeného v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (rovnosť účastníkov súdneho konania), čl. 48 ods. 2 (právo vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom) a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (sloboda a rovnosť v dôstojnosti a

právach, resp. zákaz diskriminácie pri využívaní základných práv a slobôd). K ich porušeniu malo dôjsť (podľa spresneného podnetu sťažovateľky) postupom Okresného súdu v Banskej Bystrici, ktorým "odmietol jej prioritný návrh na predvolanie očitých svedkov".

Ústavný súd Slovenskej republiky ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti je v konaní o podnete oprávnený zaoberať sa namietaným porušením základných práv alebo slobôd tak, ako sú uvedené v druhej hlave Ústavy Slovenskej republiky. Ochrana iných ako základných práv nespadá do právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Pisateľka podnetu na Ústavný súd Slovenskej republiky označila ako základné práva, porušenie ktorých namietala, tie, ktoré sú upravené v čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Nesprávnosť v konaní Okresného súdu v Banskej Bystrici, ktorou malo dôjsť k ich porušeniu, spočívala v tom, že nevyhovel žiadosti navrhovateľky na predvolanie "prioritných" svedkov. Pri predbežnom prerokovaní podnetu Ústavný súd Slovenskej republiky o. i. skúmal, či existuje priama príčinná súvislosť medzi základným právom alebo slobodou, porušenie ktorého pisateľ podnetu na ústavný súd namietal a označeným konaním, opomenutím alebo rozhodnutím štátneho orgánu. Ak takáto priama príčinná súvislosť existuje (to znamená, že takýmto konaním mohlo dôjsť k porušeniu označeného základného práva alebo slobody) a podnet spĺňa aj ďalšie zákonom predpísané náležitosti, ústavný súd ho môže prijať na ďalšie konanie. Ak však Ústavný súd Slovenskej republiky nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi základným právom alebo slobodou a označeným postupom štátneho orgánu, podnet odmietne pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, keďže takýto postup príslušného orgánu nemôže vôbec spôsobiť porušenie základného práva alebo slobody.

Ústavný súd preto preskúmal, či označený postup Okresného súdu v Banskej Bystrici je v priamej príčinnej súvislosti s tými základnými právami, ktoré označila pisateľka podnetu, pričom existenciu takejto priamej príčinnej súvislosti nezistil. Odmietnutie žiadosti súdom o predvolanie svedkov označených jedným z účastníkov občianskoprávneho konania nemá totiž priamu príčinnú súvislosť (a preto ani nemôže porušiť) základné právo "vyjadriť sa k všetkým vykonávaným

dôkazom" (čl. 48 ods. 2 ústavy), rovnosť účastníkov v konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy) a ani čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky. Žiadať o predvolanie svedkov nemožno tiež považovať za základné právo občana v zmysle Ústavy Slovenskej republiky.

Tým, že súd odmietol žiadosť účastníka konania na predvolanie ním označených svedkov, nevznikla totiž priama príčinná súvislosť (a preto ani nemohlo dôjsť k porušeniu) základného práva "vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom" (článok 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky). Podobne ani nebola porušená rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. K jej porušeniu by došlo len vtedy, ak by všeobecný súd jednému účastníkovi súdneho konania umožnil navrhnúť predvolanie svedkov, ale druhému účastníkovi by takéto právo odoprel. Ústavný súd nezistil ani priamu príčinnú súvislosť medzi označeným postupom Okresného súdu v Banskej Bystrici a článkom 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, keďže tieto zaručujú zákaz diskriminácie len tých základných práv, ktoré sú uvedené v druhej hlave Ústavy Slovenskej republiky.

Z uvedeného dôvodu bol podnet [REDACTED] v časti namietajúcej porušenie označených základných práv v konaní pred Okresným súdom v Banskej Bystrici odmietnutý pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, keďže označeným postupom súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv pre neexistenciu priamej príčinnej súvislosti medzi postupom súdu a konkrétnym základným právom.

2. Pokiaľ ide o postup Krajského súdu v Banskej Bystrici, pisateľka podnetu uviedla, že v jeho dôsledku došlo k porušeniu čl. 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 47 ods. 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, keďže "odporkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu komunikovala so senátom Krajského súdu v jazyku, ktorému ani ja ani môj právny zástupca nerozumieme". Ústavný súd aj túto časť podnetu preskúmal, a to z hľadiska toho, či sú splnené zákonom predpísané náležitosti podnetu a či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa 25 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z.

Ustanovenie 18 Občianskeho súdneho poriadku (Účastníci) uvádza, že účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie, medzi iným aj právo

konat' pred súdom vo svojej materčine. Uplatnenie tohoto práva je výrazom ich rovnosti v zmysle čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Konanie, v ktorom súd umožnil účastníkovi konania používať iný ako slovenský jazyk, nie je preto porušením základného práva druhého účastníka konania na rovnosť v konaní a ani čl. 6 Ústavy Slovenskej republiky, ale naopak prejavom rovnosti účastníkov konania, garanciu ktorej všeobecným súdom ukladá čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Pisateľka podnetu na ústavný súd označila uvedený postup Krajského súdu v Banskej Bystrici tiež za porušenie čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, ktorý uvádza, že "Kto vyhlási, že neovláda jazyk, v ktorom sa vedie konanie podľa odseku 2, má právo na tlmočníka".

Uvedený článok Ústavy Slovenskej republiky sa však vzťahuje na tých účastníkov súdneho konania, ktorí neovládajú jazyk v ktorom sa konanie vedie, t. j. slovenský jazyk. Právo na poskytnutie tlmočníka je súčasne podmienené vyhlásením účastníka konania, že neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie.

K porušeniu základného práva pisateľky podnetu "nezabezpečením súdneho tlmočenia výpovedi odporkyne" preto ani nemohlo dôjsť, keďže zabezpečenie tlmočenia súdom je podmienené vyhlásením účastníka konania, že neovláda jazyk, v ktorom sa konanie vedie. Ústavný súd preskúmal zápisnicu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 8. septembra 1994 a zistil, že žiaden z účastníkov konania nevyhlásil, že neovláda jazyk, v ktorom sa súdne konanie vedie.

Keďže v konaní pred Krajským súdom v Banskej Bystrici nedošlo k uplatneniu ústavnej podmienky spätjej s uplatnením základného práva podľa čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, nemohlo vôbec dôjsť ani k jeho porušeniu u účastníkov konania.

Z uvedeného dôvodu Ústavný súd Slovenskej republiky odmietol podnet [REDACTED] v časti namietajúcej porušenie základných práv postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici ako zjavne neopodstatnený.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať

opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 1996

Za správnosť vyhotovenia:

JUDr. Tibor Š a f á r i k

predseda senátu